

Uchwała Nr XXI/233/2016
Rady Miasta Nowego Sącza
z dnia 23 lutego 2016 r.

w sprawie: Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Nowego Sącza na rok 2016.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.) Rada Miasta Nowego Sącza na wniosek Prezydenta Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Nowego Sącza na rok 2016 w brzmieniu jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wydatki na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Nowego Sącza na rok 2016 określa uchwała budżetowa Miasta Nowego Sącza na rok 2016.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Nowego Sącza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
(-) *Bożena Jawor*

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXI/233/2016
Rady Miasta Nowego Sącza
z dnia 23 lutego 2016 r.

**Gminny Program
Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
dla Miasta Nowego Sącza
na rok 2016**

DIAGNOZA problemów alkoholowych.

1. Skala zjawiska oraz tendencje na poziomie kraju.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne, pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie - na ok. 2,5 mln (*Raport z badań „Epidemiologia zaburzeń psychiatrycznych i dostęp do psychiatrycznej opieki zdrowotnej - EZOP Polska Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2012 r.*).

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną wśród polskiej młodzieży substancją psychoaktywną. Jak wynika z badań zrealizowanych w 2011 r., w ramach międzynarodowego projektu ESPAD, chociaż raz w ciągu całego życia piło 87,3 % uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15 - 16 lat) i 95,2 % uczniów z klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17 - 18 lat).

W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło 78,3 % 15-latków. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło 57,6 % 15-latków, a w stan nietrzeźwości wprowadziło się 21,4 % uczniów trzecich klas gimnazjów (badanie ESPAD 2011).

W badaniach obserwujemy trend wyrównywania się zachowań ryzykownych wśród dziewcząt i chłopców. Przełamane zostały tym samym stereotypy dotyczące tego, że piją tylko chłopcy, czy dzieci ze środowisk zagrożonych. Zauważono także niewielką tendencję spadkową w traktowaniu picia alkoholu, jako zachowania bardzo ryzykownego. Według ocen badanych nastąpił również spadek dostępności napojów alkoholowych oraz spadek zakupów.

Tabela 1. Używanie alkoholu przez młodzież szkolną.

Poziom klasy	Częstotliwość	Odsetek chłopców	Odsetek dziewcząt
II klasy gimnazjum	kiedykolwiek w życiu	89,0 %	85,6 %
	w czasie 12 mscy przed badaniem	80,2 %	76,5 %
	w czasie 30 dni przed badaniem	62,3 %	53,1 %
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	kiedykolwiek w życiu	96,2 %	94,2 %
	w czasie 12 mscy przed badaniem	93,9 %	89,2 %
	w czasie 30 dni przed badaniem	84,9 %	75,6 %

Źródło: Opracowanie Małopolski Program Przeciwdziałania Uzależnień na podstawie raportu: Sierosławski J., „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2011 r.” Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Warszawa 2011, str. 22.

2. Skala zjawiska oraz zauważalne tendencje w Małopolsce.

W 2010 r., w Małopolsce przeprowadzono na zlecenie Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o narkotykach i narkomanii badanie „SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: POSTAWY I ZACHOWANIA, 2010”.

Badanie zawierało pytania o używanie alkoholu. Respondenci pytani byli o częstotliwość używania alkoholu, a także o zachowania oraz doświadczenia z tą substancją. Pytania dotyczyły okresu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem.

Alkohol jest zdecydowanie najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną. Ponad 78 % respondentów deklarowało, że używało alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Najczęściej badani wymieniali piwo (69 %), nieco rzadziej wskazywali wino (63 %) oraz napoje spirytusowe (55 %). Wyniki zaprezentowano w tabeli 2.

Tabela 2. Odsetki konsumentów alkoholu oraz poszczególnych typów napojów alkoholowych (w czasie ostatnich 12 miesięcy).

Napoje alkoholowe	78,3
Napoje spirytusowe	55,1
Wino	62,8
Piwo	69,0

Źródło: Substancje psychoaktywne - postawy i zachowania, Kraków 2010.

Mężczyźni (prawie 82 %) częściej niż kobiety (prawie 75 %) deklarowali picie alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy (tabela 3.). Ponadto, większy odsetek mężczyzn (76,5 %) niż kobiet (61,5 %) w ciągu ostatniego roku przed badaniem spożywał piwo. Różnica ta jest jeszcze bardziej widoczna w przypadku wódki, gdzie ponad 67 % mężczyzn piło ten rodzaj alkoholu w ciągu ostatniego roku, podczas gdy odsetek dla kobiet wyniósł ponad 42 %. Mężczyźni także częściej przyznawali się do spożywania wina, choć tutaj różnica w odsetkach była stosunkowo najniższa. Taka struktura picia alkoholu jest w dużej mierze uwarunkowana kulturowo. Tradycyjny model zakłada, że konsumpcja napojów wysokoprocentowych oraz piwa jest raczej domeną mężczyzn. Picie piwa oraz alkoholi wysokoprocentowych przez kobiety nie jest tak szeroko akceptowane społecznie, a czasami wręcz „źle widziane” i naznaczające. Badania wśród młodzieży oraz wiele badań populacyjnych wskazuje na fakt zacierania się tych różnic pomiędzy płciami. W województwie małopolskim wciąż przeważa jednak tradycyjny model. Co interesujące, mężczyźni także częściej deklarowali picie wina.

Tabela 3. Odsetki konsumentów alkoholu oraz poszczególnych typów napojów alkoholowych w podziale na płeć (w czasie ostatnich 12 miesięcy).

	Mężczyźni	Kobiety
Piwo	76,5	61,5
Wino	64,3	61,1
Wódka	67,7	42,6
Alkohol ogółem	81,9	74,7

Źródło: Substancje psychoaktywne - postawy i zachowania, Kraków 2010.

W bloku pytań dotyczących alkoholu ankietowani pytani byli także o częstotliwość picia alkoholu. Rozkłady odpowiedzi zaprezentowano w tabeli 4.

Wódka oraz inne napoje wysokoprocentowe charakteryzują się relatywnie niską częstotliwością używania. Do codziennego lub prawie codziennego picia napojów spirytusowych przyznało się 0,7 % respondentów. 2,1 % respondentów piło tego typu alkohol 5 - 6 razy w tygodniu, a 0,3 % 3 - 4 razy w tygodniu. Raz lub dwa razy w tygodniu alkohole wysokoprocentowe piło 7,4 % respondentów. Do picia wódki oraz innych napojów

spirytusowych 2 - 3 razy w miesiącu przyznało się 9,4 % respondentów. Największy odsetek respondentów (14,6 %) pił napoje o dużej zawartości alkoholu raz na miesiąc. 6,1 % respondentów piło tego typu alkohole 6 - 11 razy do roku, a 11,7 % - 2 do 5 razy do roku. Raz na rok picie napojów wysokoprocentowych zadeklarowało 2,9 % respondentów. Bardzo zbliżoną strukturę częstotliwości możemy zaobserwować w przypadku wina. Nikt z badanych nie zadeklarował picia tego typu alkoholu codziennie lub prawie codziennie. 2 % respondentów piło ten rodzaj alkoholu 5 - 6 razy w tygodniu, a 0,7 % 3 - 4 razy w tygodniu. Raz lub dwa razy w tygodniu wino piło 5,2 % respondentów. 10,5 % respondentów deklarowało picie wina 2 - 3 razy w miesiącu. Prawie 15 % ankietowanych piło wino raz w miesiącu. Niewiele mniej, bo 13,5 % badanych przyznało się do picia wina 2 do 5 razy do roku. Relatywnie duży odsetek badanych, bo 9,5 % piło wino raz na rok.

Struktura częstotliwości picia piwa oraz wzory konsumpcji piwa zdecydowanie odbiegają od konsumpcji wina oraz napojów spirytusowych. Piwo zdecydowanie najczęściej na tle innych napojów alkoholowych konsumowane jest codziennie, prawie codziennie. Do takiego zachowania przyznało się 2,6 % badanych. Zdecydowanie częściej piwo wypijane jest także przez respondentów 3 - 4 razy w tygodniu (6,2 %) oraz 1 - 2 razy w tygodniu (19,3 %) i 2 - 3 razy w miesiącu (prawie 16 %). Mniejszy odsetek (11 %) osób badanych deklarował picie piwa raz w miesiącu

Jak widać charakterystyka częstości picia alkoholu wykazuje zróżnicowanie ze względu na rodzaj alkoholu. Najprawdopodobniej respondenci piją wino oraz napoje spirytusowe przy „specjalnych okazjach”, od święta, z okazji rozmaitych wydarzeń towarzyskich oraz spotkań z rodziną. Piwo jest raczej „alkoholem dnia codziennego”, a jego konsumpcja niekoniecznie musi być związana z jakimś świętem czy celebracją. Picie piwa wydaje się bardziej związane z chwilami odpoczynku, niezobowiązującymi i nieformalnymi spotkaniami ze znajomymi.

Tabela 4. Częstotliwość picia alkoholu w czasie ostatnich 12 miesięcy (odsetki respondentów).

	Napoje spirytusowe	Wino	Piwo	Alkohol ogółem
Codziennie lub prawie codziennie	0,7	-	2,6	1,7
5 - 6 razy w tygodniu	2,1	2,0	1,2	2,8
3 - 4 razy w tygodniu	0,3	0,7	6,2	6,4
1 - 2 razy w tygodniu	7,4	5,2	19,3	20,0
2 - 3 razy w miesiącu	9,4	10,5	15,9	20,3
1 raz w miesiącu	14,6	14,9	11,0	10,4
6 - 11 razy w roku	6,1	6,4	4,5	9,1
2 - 5 razy w roku	11,7	13,5	6,3	5,7
1 raz w roku	2,9	9,5	2,0	1,9
Ani razu	44,9	37,2	31,0	21,7

Źródło: Substancje psychoaktywne - postawy i zachowania, Kraków 2010.

Badani byli także pytani o częstotliwość picia intensywnego (nadmiernego) rozumianego przez wypijanie przynajmniej 6 standardowych porcji alkoholu przy jednej okazji, czyli co najmniej 6 szklanek piwa (250 ml), 6 kieliszków wina (100 ml), 6 kieliszków wódki lub innego napoju spirytusowego (30 ml). Wyniki analiz rozkładów odpowiedzi na to pytanie zaprezentowano w tabeli 5. Ponad połowa badanych nie deklarowała intensywnego picia

w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Największy odsetek ankietowanych (10,5 %) deklarował, że wypicie 6 standardowych porcji alkoholu przy jednej okazji zdarzało im się 2 - 5 razy do roku. 9 % pozwalało sobie na takie zachowanie raz w roku. 7,6 % respondentów deklarowało, że ten model konsumpcji alkoholu zdarzał im się raz na miesiąc.

Tabela 5. Picie intensywne (nadmierne) w czasie ostatnich 12 miesięcy (odsetki respondentów).

Codziennie lub prawie codziennie	0,5
5 - 6 razy w tygodniu	0,7
3 - 4 razy w tygodniu	1,5
1 - 2 razy w tygodniu	3,4
2 - 3 razy w miesiącu	7,5
1 raz w miesiącu	7,6
6 - 11 razy w roku	6,8
2 - 5 razy w roku	10,5
1 raz w roku	8,7
Ani razu	53,2

Źródło: Substancje psychoaktywne - postawy i zachowania, Kraków 2010.

Badani byli także pytani o fakt prowadzenia pojazdów mechanicznych po alkoholu. Zdecydowana większość ankietowanych nie deklarowała prowadzenia pojazdów mechanicznych po alkoholu w ciągu ostatnich 12 miesięcy. 6 % ankietowanych przyznało się do prowadzenia pod wpływem alkoholu, a ponad 3 % nie pamiętało, bądź nie było pewnych, czy zdarzyło im się takie zachowanie.

Tabela 6. Prowadzenie pojazdów mechanicznych po alkoholu.

	Odsetek wśród osób prowadzących samochód w czasie ostatnich 12 miesięcy
Tak	6,0
Nie	90,4
Nie pamiętam, nie jestem pewien	3,3

Źródło: Substancje psychoaktywne - postawy i zachowania, Kraków 2010.

Nieco inaczej dane te prezentują się w badaniach przeprowadzonych przez małopolskich policjantów. W roku 2011 funkcjonariusze Ruchu Drogowego w garnizonie Województwa Małopolskiego przebadali 458 038 osób, z czego u 5 909 (1,2 %) stwierdzono spożycie alkoholu. W roku 2012 liczba przebadanych kierowców wzrosła do 655 926, z czego u 6 473 (0,99 %) osób stwierdzono spożycie alkoholu. Natomiast w I półroczu 2013 roku przebadano 428 861 kierowców w województwie małopolskim, z czego u 3 049 (0,71 %) osób ujawniono spożycie alkoholu (Tabela 7).

Tabela 7. Spożycie alkoholu wśród kierowców w Małopolsce.

Liczba przebadanych kierowców, w tym pod wpływem alkoholu w latach 2011 - 2013.	Liczba przebadanych kierowców	Liczba kierowców pod wpływem alkoholu
2011	458 038	5 909
2012	655 926	6 473
2013 I półrocze	428 861	3 049
Razem	1 542 825	15 431

Zródło: Opracowanie Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego na podstawie danych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Dane statystyczne Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie dotyczące liczby sprawców z podziałem na nietrzeźwych podejrzanych (dorosłych) i nietrzeźwych nieletnich sprawców czynów karalnych w kategoriach przestępstw w roku 2012 przedstawiały się następująco:

1. **Zabójstwo** - dorośli podejrzani - 51 osób, w tym nietrzeźwi 25 osób, co stanowiło 49,0 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 0, w tym nietrzeźwi 0.
2. **Uszczerbek na zdrowiu** - dorośli podejrzani ogółem - 628 osób, w tym nietrzeźwi 121 osób, co stanowiło 19,0 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 152 osoby w tym nietrzeźwi 4 osoby, co stanowiło 2,6 % ogółu nieletnich sprawców.
3. **Udział w bójce lub pobiciu** - dorośli podejrzani ogółem - 1 045 osób, w tym nietrzeźwi 255 osób, co stanowiło 24,4 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 189 osób w tym nietrzeźwi 3 osoby, co stanowiło 1,6 % ogółu nieletnich sprawców.
4. **Zgwałcenia** - dorośli podejrzani ogółem - 52 osoby, w tym nietrzeźwi 12 osób, co stanowiło 23,0 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 3 w tym nietrzeźwi 0.
5. **Kradzież cudzej rzeczy** - dorośli podejrzani ogółem - 3 613 osób, w tym nietrzeźwi 367 osób, co stanowiło 10,2 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 392 osób, w tym nietrzeźwi 6 osób, co stanowiło 1,5 % ogółu nieletnich sprawców.
6. **Kradzież z włamaniem** - dorośli podejrzani ogółem - 1 191 osób, w tym nietrzeźwi 171 osób, co stanowiło 14,4 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 190 osób, w tym nietrzeźwi 5 osób, co stanowiło 2,6 % ogółu nieletnich sprawców.
7. **Rozbój kradzież i wymuszenie rozbójnicze** - dorośli podejrzani ogółem - 806 osób, w tym nietrzeźwi 167 osób, co stanowiło 20,7 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 215 osób, w tym nietrzeźwi 9 osób, co stanowiło 4,2 % ogółu nieletnich sprawców.
8. **Uszkodzenie rzeczy** - dorośli podejrzani ogółem - 1 191 osób w tym nietrzeźwi 465 osób, co stanowiło 39,1 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 142 osoby, w tym nietrzeźwi 17 osób, co stanowiło 12,0 % ogółu nieletnich sprawców.
9. **Przestępstwa przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu** - dorośli podejrzani ogółem - 1 264 osób, w tym nietrzeźwi 736 osób, co stanowiło 58,2 % ogółu podejrzanych; nieletni sprawcy ogółem - 79 osób w tym nietrzeźwi 8 osób, co stanowiło 10,1 % ogółu nieletnich sprawców.

3. Diagnoza problemów alkoholowych w Nowym Sączu.

Nowosądecka młodzież a alkohol.

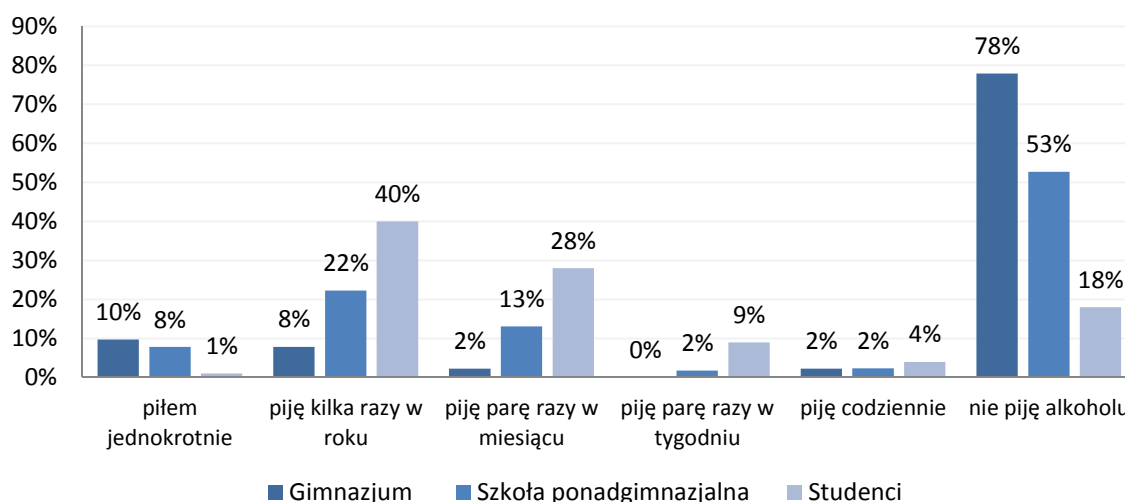
W 2015 r., na zlecenie miasta Nowego Sącza przeprowadzono badania pn.: „Diagnoza problemów społecznych na terenie Miasta Nowego Sącza”.

W badaniu wzięło udział 267 uczniów szkół gimnazjalnych, 641 uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz 100 studentów, kontynuujących naukę na uczelniach wyższych.

Pierwszym problemem społecznym diagnozowanym wśród młodzieży szkolnej gminy Nowy Sącz było narażenie na problem alkoholowy. W tym celu uczniom zadano szereg pytań związanych ze skalą zjawiska w otoczeniu oraz indywidualnymi doświadczeniami z alkoholem.

Pierwsze pytanie dotyczyło spożywania alkoholu. Wśród odpowiedzi między przedstawicielami poszczególnych grup szkolnych można zauważyć wyraźne dysproporcje. Wśród uczniów gimnazjum większość (78 %) zaprzecza, by spożywali alkohol. Do tego typu zachowań przyznaje się około co piąty przedstawiciel szkoły gimnazjalnej. Wśród uczniów klas ponadgimnazjalnych spożywanie alkoholu deklaruje 47 %, wśród nich 22 % pije kilka razy w roku, 13 % parę razy w miesiącu, 8 % deklaruje spożycie jednokrotne, po 2 % badanych z tej grupy wykazuje, że po alkohol sięga parę razy w tygodniu oraz codziennie. 82 % studentów korzysta z napojów alkoholowych, w tym 40 % pije alkohol kilka razy w roku, 28 % parę razy w miesiącu, 9 % parę razy w tygodniu, a 4 % ankietowanych twierdzi, że alkohol pije codziennie.

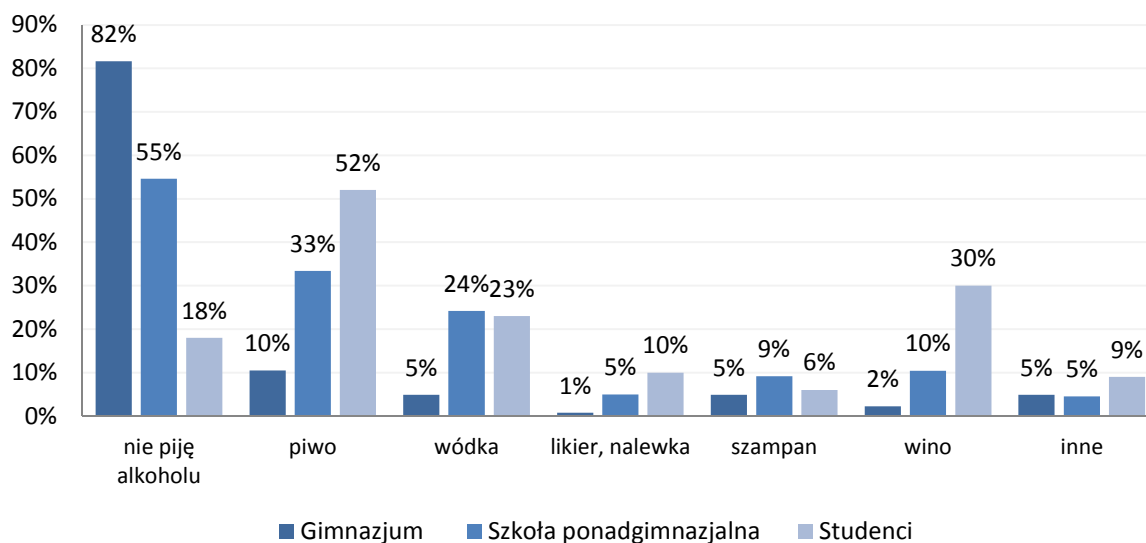
Wykres 1. Czy pijesz alkohol?

Kolejne pytanie w ankiecie skierowanej do młodzieży szkolnej dotyczyło rodzajów spożywanego alkoholu. Z zebranych odpowiedzi wynika, że starsza młodzież najczęściej sięga po piwo (52 % studentów, 33 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej), następnie wódkę wybrało 23 - 24 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej i uczniów uczelni wyższych, wino 30 % studentów, 10 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej. Najmniejszą popularnością cieszą się likiery, nalewki oraz szampan. Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej piwo wybrało 10 % ankietowanych, wódkę oraz szampana po 5 %, wino 2 %, likiery 1 %. 9 % studentów oraz po 5 % uczniów szkoły gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej wskazało jeszcze inny rodzaj alkoholu, wymieniając w tym whisky (6 % studenci, 3 % uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej), cydr (1 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 2 % gimnazjum). Respondenci wskazali także na jeden z rodzajów alkoholu tworzonego w warunkach gospodarstwa domowego potocznie zwanego „bimbrem” (3 % studentów, 1 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 3 % gimnazjum). Spożywanie tego rodzaju alkoholu wiąże się z dodatkowym ryzykiem zatrucia, biorąc pod uwagę ewentualny brak danych o jego dokładnym pochodzeniu, czy warunkach w jakich został spreparowany.

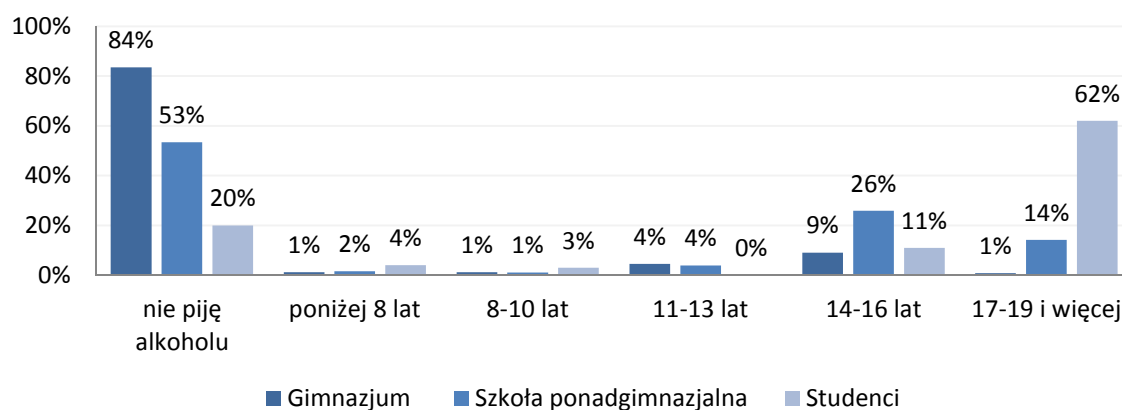

Wykres 2. Jaki rodzaj alkoholu pijesz najczęściej?

62 % uczniów szkoły wyższej wskazuje, że zaczęli spożywać alkohol mając 17 lat lub więcej, 11 % między 14 a 16 rokiem życia, 4 % badanych twierdzi, iż miało wtedy mniej niż 8 lat, a 3 % 8 - 10 lat. Wśród uczniów szkoły ponadgimnazjalnej najczęściej wybierano odpowiedź 14 - 16 lat (26 %), następnie 17 - 19 lat, 4 % wybrało przedział wiekowy 11 - 13 lat, 2 % poniżej 8 lat, 1 % 8 - 10 lat. Jeśli chodzi o uczniów szkoły gimnazjalnej to 9 % pierwszy raz sięgnęło po alkohol pomiędzy 14 a 16 rokiem życia, 4 % pomiędzy 11 a 13 rokiem życia, po 1 % miało wtedy 8 - 10 lat lub poniżej 8 lat.

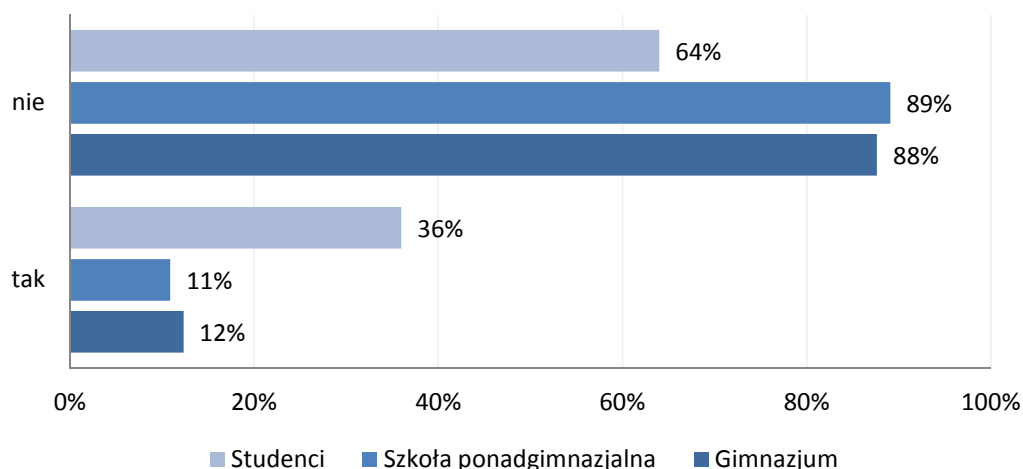
Wykres 3. W jakim wieku rozpoczęłeś zażywanie alkoholu?

Alkohol a przemoc.

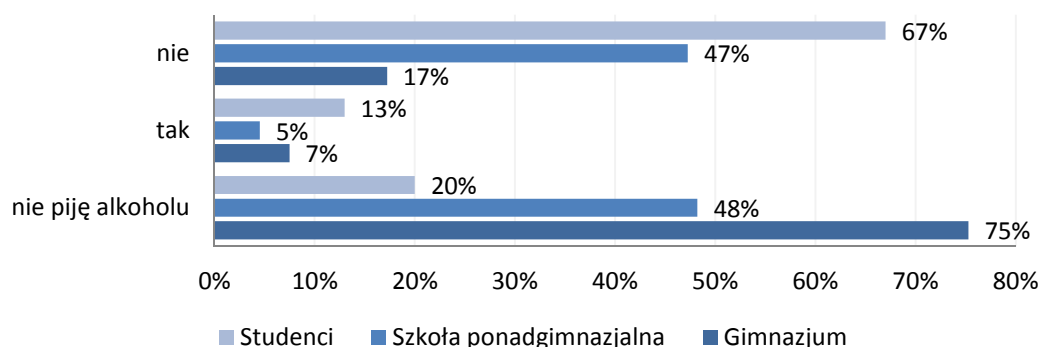
Przemocy ze strony rówieśników, którzy byli pod wpływem alkoholu doświadczyło 36 % studentów, 12 % uczniów gimnazjum, 11 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej.

Wykres 4. Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników, którzy byli pod wpływem alkoholu?

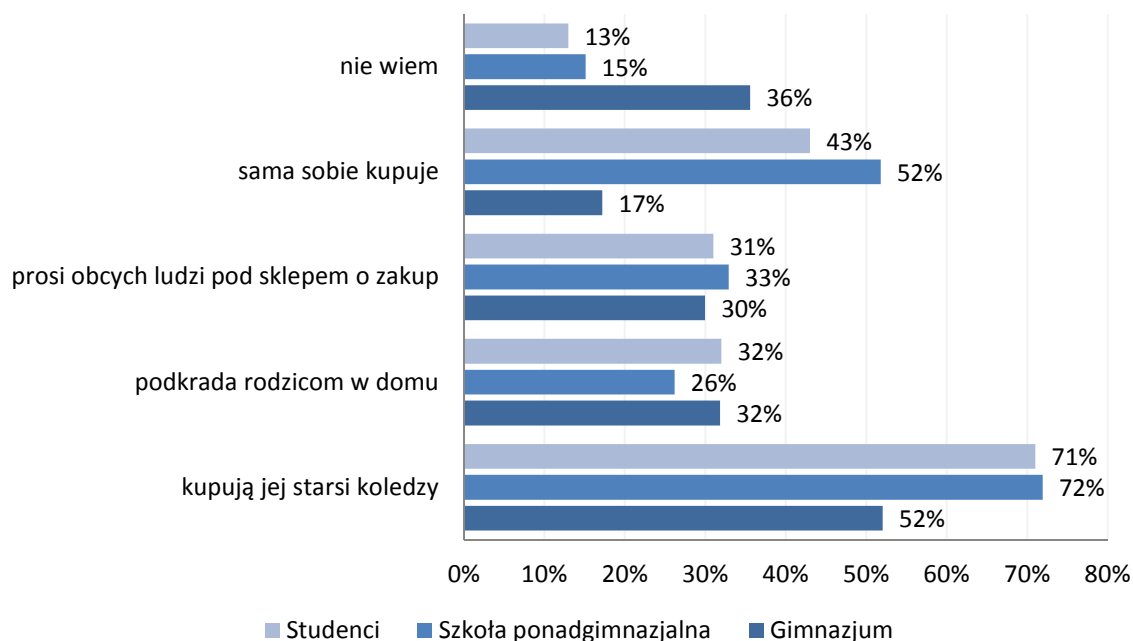
Do stosowania przemocy pod wpływem alkoholu przyznaje się 13 % ankietowanych studentów. Wśród uczniów szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej jest to 5 - 7 % badanych.

Wykres 5. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc pod wpływem alkoholu?

Respondentom zadano pytanie o sposoby zdobywania alkoholu przez młodzież niepełnoletnią. 52 % uczniów szkoły gimnazjalnej, 72 % ponadgimnazjalnej oraz 71 % badanych studentów wskazało na kupowanie alkoholu przez starszych kolegów. 52 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, 43 % studentów oraz 17 % uczniów gimnazjum stwierdziło, że młodzież niepełnoletnia sama sobie kupuje alkohol. 30 - 31 % uczniów z każdej grupy szkolnej uznało, że osoby niepełnoletnie proszą obcych ludzi pod sklepem o pomoc, a po 32 % uczniów gimnazjum i studentów, a także 26 % uczniów szkoły ponadgimnazjalnej, iż podkradają alkohol rodzicom w domu.

Wykres 6. Jak osoby niepełnoletnie w Twojej okolicy mogą zdobyć alkohol?

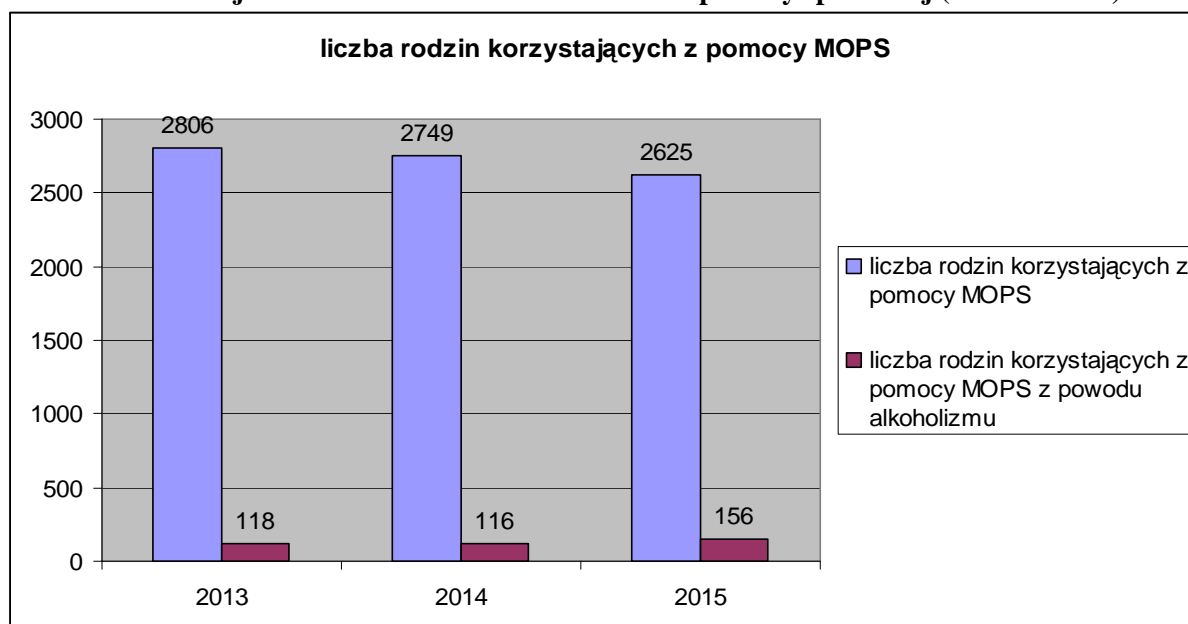
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100 %.

Działania profilaktyczne.

Ponad połowa badanych respondentów ze szkoły gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej oraz uczelni wyższej uważa, że najlepszymi działaniami w profilaktyce antyalkoholowej są rozmowy ze specjalistą profilaktyki, następnie po 52 % uczniów szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej, a także 37 % studentów wskazało na warsztaty profilaktyczne.

Osoby uzależnione od alkoholu stanowią jedną z grup dysfunkcyjnych objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela 8. Skala zjawiska alkoholizmu wśród klientów pomocy społecznej (liczba rodzin).

Źródło: Dane MOPS w Nowym Sączu.

2015 r.

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS - **2625**.

Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu alkoholizmu - **156**.

Liczba osób korzystających z pomocy MOPS - **6584**.

Liczba osób korzystających z pomocy MOPS z powodu alkoholizmu - **317**.

W porównaniu do lat poprzednich liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu problemów alkoholowych wzrosła o 40.

Przestępczość związana z nadużywaniem alkoholu.

W 2015 r., na terenie miasta Nowego Sącza Policja ujawniła 199 kierujących pod wpływem alkoholu w tym:

- 106 osób nietrzeźwych (powyżej 0,5 promila),
- 93 osoby po użyciu alkoholu (od 0,2 do 0,5 promila).

Ogółem liczba sprawców przestępstw będących pod wpływem alkoholu w 2015 r., to 128 osób w tym 2 osoby nieletnie.

Tabela 9. Przestępczość związana z nadużywaniem alkoholu - dane KMP.

	Liczba sprawców przestępstw pod wpływem alkoholu ogółem	Nieletni sprawcy przestępstw pod wpływem alkoholu	Liczba kierujących pod wpływem alkoholu od 0,2 - 0,5 promila	Liczba kierujących pod wpływem alkoholu powyżej 0,5 promila	Ogólna liczba sprawców przemocy w związku z wdrożoną NK, w tym liczba sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu
2014	141	0	99	164	170 (52)
2015	128	2	93	106	150 (56)

Przemoc.

Statystyki ogólnopolskie pokazują, że ok. 60 - 70 % rodzin, w których jest problem alkoholowy, występuje przemoc, a blisko 80 % żon i partnerek alkoholików doznaje przemocy ze strony męża lub partnera. Ofiarami przemocy padają równie często dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym.

W 2015 r., w Sądeckim Ośrodku Interwencji Kryzysowej w ramach grup wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy wsparcia udzielono 112 osobom z terenu Miasta, podjęto też pracę z 29 sprawcami przemocy w ramach Programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy.

Dokładne dane dotyczące pracy SOIK z osobami dotkniętymi problemem uzależnień prezentuje poniższa tabela.

Tabela 10. Działania Sądeckiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w obszarze problemów uzależnień od alkoholu i przemocy.

Dane 2015 r.					
L.p.	Problem	Ilość udzielonych porad	W tym Nowy Sącz	Ilość osób	W tym Nowy Sącz
1.	Problem alkoholowy własny	745	507	204	133
2.	Problem alkoholowy w rodzinie	317	317	167	101
	Uzależnienie od komputera - własne	7	6	2	1
	Uzależnienie od komputera w rodzinie	5	3	2	1
3.	Przemoc w rodzinie - ofiara	557	319	208	112
4.	Przemoc w rodzinie - sprawca	202	100	51	29
5.	Prowadzenie pojazdu w stanie niatrzeźwości	8	0	2	0
6.	Grupa wsparcia dla współuzależnionych	101 (26 spotkań)	86	16	13
	Program Fred goes net	19 (3 spotkania)	16	7	6
7.	Program Korekcyjno - edukacyjny dla sprawców przemocy	285	214	20	14
	Zajęcia profilaktyczne z młodzieżą o tematyce uzależnień - 70 spotkań - 1717 uczestników.				
	Hostel Hostel dla osób znajdujących się w ostrym kryzysie zagrażającym zdrowiu i życiu oraz ofiar przemocy - 42 osób (13 osób dorosłych, 29 dzieci) - w tym ofiary przemocy 10 dorosłych, 25 dzieci, w tym Nowy Sącz, 4 osoby dorosłe, 10 dzieci (ofiary przemocy 3 dorosłych, 8 dzieci). Hostel dla sprawców przemocy - 2 osoby dorosłe				

Źródło: Dane Sądeckiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku 2015 przyjęto 130 zgłoszeń o osobach nadużywających alkoholu.

Każdorazowo osoby te były wzywane na rozmowę do siedziby KRPA.

W sprawach tych osób podejmowano działania mające na celu pełne rozeznanie ich sytuacji w aspekcie problemu alkoholowego. Informacje z tym związane uzyskiwano przede wszystkim od pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Sączu oraz od funkcjonariuszy Policji. W uzasadnionych przypadkach (przy sprzecznych informacjach uzyskanych od osoby zgłoszonej oraz MOPS i Policji) KRPA przeprowadziła rozmowy z członkami rodzin osób zgłoszonych z problemem alkoholowym. Ponadto, KRPA podejmowała kilkakrotnie współpracę z kuratorami sądowym, prosząc o wydanie opinii na temat funkcjonowania osoby nadzorowanej przez kuratora i jednocześnie zgłoszonej do Komisji.

Z osobami zgłoszonymi prowadzi się prace nad motywacją do podjęcia kontaktu z placówką leczniczą.

Współpracując z MOPS wystąpiono o udzielenie 85 informacji dotyczących funkcjonowania osoby zgłoszonej natomiast z Komendy Miejskiej Policji o 121 (w zależności od źródła zgłoszenia w sprawie jednej osoby Komisja występowała zarówno do MOPS, jak i do KMP) wywiadów środowiskowych.

15 osób po interwencji Komisji i rozmowie motywującej podjęło i kontynuowało terapię odwykową w Małopolskim Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu lub w Szpitalu im. Jana Pawła II SP ZOZ w Nowym Targu - bez konieczności kierowania spraw do Sądu Rejonowego. Przyjęto zasadę, że następnie osoby te zgłaszają się systematycznie do Komisji (bez wezwań), przedstawiając zaświadczenia o kontynuowaniu terapii odwykowej zgodnie z zaleceniami. Ponadto, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli osoby nie mogły podjąć terapii, a wyrażały gotowość do powstrzymania się od picia alkoholu, Komisja zachęcała do podpisania w Kościele zobowiązania trzeźwościowego, a następnie monitorowała tę sytuację. Osoby, które podpisały zobowiązanie do utrzymania abstynencji na określony czas zobowiązano do regularnego zgłaszania się do KRPA.

W sytuacji, gdy osoba zgłoszona nie godzi się na zaproponowany kontakt z placówką leczniczą - przypadek kierowany jest do rozpoznania przez biegłych (lekarz i psycholog) w dziedzinie uzależnienia od alkoholu. Ich opinia decyduje, czy sprawa danej osoby zostanie skierowana do postępowania sądowego.

111 osób, nieskłonnych do samodzielnego zgłoszenia się do Ośrodka Terapii Odwykowej, skierowano na badanie do lekarza i psychologa biegłych w celu rozpoznania uzależnienia od alkoholu.

W 2015 r., członkowie KRPA wzięli udział w 212 spotkaniach grup roboczych dotyczących Niebieskich Kart, odbywających się w MOPS w Nowym Sączu.

Tabela 11. Zgłoszenia osób nadużywających alkohol do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Sączu.

ŹRÓDŁO ZGŁOSZENIA	2011	2012	2013	2014	2015
MOPS	24	47	43	28 (7 osób w związku z przemocą)	45 (33 osoby w związku z przemocą)
SOIK	-	-	2	1	4
Prokuratura Rejonowa	5	7	5	18	6
Kuratorzy Sądowi	15	7	10	6	13
Policja	43	11	10	11	9
DPS	1	3		-	-
Indywidualne	27	38	47	42	53
Inne • Komisje	3	-	-	1	-
RAZEM OSÓB	118	118	117	107	130

Terapia.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju: świadczenia stacjonarne, całodobowe oraz ambulatoryjne.

W Nowym Sączu placówką, która prowadzi terapię uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, a także terapię uzależnień od hazardu jest Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień działający w strukturach Szpitala im. Dr. J. Dietla w Krynicy Zdroju.

Liczba osób zarejestrowanych w Poradni Terapii Uzależnień dla osób dorosłych z terenu miasta Nowego Sącza (stan na 31 grudnia 2015 r.).

Liczba osób uzależnionych od alkoholu - 201 osób.

Liczba osób z rozpoznaniem innych uzależnień od środków psychoaktywnych - 39 osób.

Liczba osób uzależnionych od hazardu - 14 osób.

Liczba osób współuzależnionych i DDA - 82 osoby.

Liczba osób bez ustalonego rozpoznania - 5 osób.

Łącznie liczba osób zarejestrowanych - 340 osób.

Liczba osób zarejestrowanych w Poradni Terapii Uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Nowego Sącza (stan na 31 grudnia 2015 r.).

Liczba osób uzależnionych od alkoholu - 4 osoby.

Liczba osób z rozpoznaniem innych uzależnień od środków psychoaktywnych - 11 osób.

Liczba osób uzależnionych od hazardu - 3 osoby.

Liczba osób współuzależnionych - 50 osób.

Liczba osób bez ustalonego rozpoznania - 11 osób.

Łącznie liczba osób zarejestrowanych - 79 osób.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Nowego Sącza został opracowany w oparciu o:

1. Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r., (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.).
2. Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r., (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 j.t.).
3. Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.).
4. Ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r., o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 43 poz. 225 z późn. zm.).
5. Ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r., (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.).
6. Rekomendacje w sprawie realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel strategiczny Programu

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień wśród mieszkańców Nowego Sącza oraz ograniczenie rozmiarów negatywnych skutków o charakterze rodzinnym, społecznym i zdrowotnym związanych z nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu.

Cele szczegółowe Programu:

1. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu.
2. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego spowodowanych nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu.
3. Monitorowanie zjawisk społecznych związanych z problematyką uzależnień w mieście.
4. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
5. Zwiększenie świadomości zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu poprzez edukację publiczną.

6. Przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.
7. Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

1. Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej, i in. wydziały Urzędu Miasta Nowego Sącza oraz jednostki organizacyjne Miasta.
2. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Nowego Sącza.
3. SPZOZ Szpital im. Dr. J. Dietla w Krynicy Zdroju, Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu.
4. Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
5. Centrum Integracji Społecznej.
6. Zespół Świetlic Środowiskowych.
7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
8. Organizacje pozarządowe i inne jednostki prowadzące działalność pożytku publicznego.
9. Parafie, Caritas.
10. Komenda Miejska Policji w Nowym Sączu, Komenda Straży Miejskiej.
11. Zarządy Osiedli.
12. Inne podmioty, którym zlecane są zadania GPPiRPA.

Partnerzy:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.
2. Małopolski Urząd Wojewódzki.
3. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.
5. Ministerstwo Zdrowia, i inne.

Źródła finansowania programu:

1. Środki finansowe budżetu miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu (zakłady gastronomiczne) i poza miejscem sprzedaży (sklepy).
2. Środki budżetu państwa i funduszy strukturalnych.
3. Środki uzyskane od sponsorów na zadania GPPiRPA.
4. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia.
5. Środki własne organizacji pozarządowych.
6. Nieodpłatna praca wolontariuszy w ramach realizacji niektórych zadań GPPiRPA.

Plan wydatków na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi załącznik do Uchwały Budżetowej Miasta Nowego Sącza na rok 2016.

SPOSÓB REALIZACJI CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH

I. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

Sposób realizacji: **Zwiększenie dostępności pomocy psychoterapeutycznej dla osób z problemami alkoholowymi oraz ich rodzin.**

Planowane działania:

1. Działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Nowego Sącza:
  - przyjmowanie przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgłoszeń o osobach nadużywających alkohol,
  - posiedzenia Komisji dotyczące przyjmowania osób nadużywających alkohol,
  - prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego a także podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia odwykowego,
  - udzielanie porad dla uzależnionych i ich rodzin,
  - prowadzenie obsługi biurowej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Ustala się wynagrodzenie dla członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Nowego Sącza w wysokości **600 zł** brutto miesięcznie dla członków zespołu ds. analizy indywidualnych przypadków osób zgłoszonych, **680 zł** dla członków zespołu opiniującego - kontrolnego (zgodnie z regulaminem organizacyjnym KRPA) a dla przewodniczącego komisji w wysokości **800 zł** brutto.
3. Działalność innych podmiotów:
  - prowadzenie psychoterapii i porad dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
  - prowadzenie programów profilaktyczno - edukacyjno - terapeutycznych pozostających w związku z uzależnieniami,
  - wspieranie i dofinansowanie działań placówek leczniczych, z wyłączeniem usług finansowanych w ramach kontraktów NFZ,
  - dofinansowanie zadań skierowanych do mieszkańców Nowego Sącza z zakresu psychoterapii, psychoedukacji oraz psychoprofilaktyki podejmowanych przez Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień przy SP ZOZ Szpital im. J. Dietla w Krynicy Zdroju.

II. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Sposób realizacji: **Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Planowane działania:

1. Diagnoza problemów przemocy domowej wśród osób zgłaszających się do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (procedura Niebieskiej Karty we współpracy z MOPS i Komendą Miejską Policji).
2. Realizacja programów terapii dla ofiar przemocy domowej oraz programów korekcyjno - edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej.
3. Prowadzenie hostelu dla kobiet, matek z dziećmi - ofiar przemocy, umożliwiającego schronienie przed sprawcą.
4. Organizacja pomocy /SOIK/ dla ofiar przemocy w rodzinie oraz dla rodzin osób uzależnionych od alkoholu, w tym:
  - pomoc psychologiczna,
  - pomoc prawna,
  - pomoc pedagogiczna,
  - pomoc socjalna we współpracy z MOPS,
  - pomoc mediatora i kuratora zawodowego,
  - opieka lekarska - w Dziale Opieki nad Osobami Nietrzeźwymi i Bezdomnymi oraz w hostelu w formie porad oraz we współpracy z zakładami opieki zdrowotnej,
  - pokój przesłuchań dla dzieci, „przyjazny pokój”,
  - prowadzenie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych (współuzależnionych), ofiar przemocy,

- grupa wsparcia dla rodziców dzieci sprawiających trudności wychowawcze,
  - grupa wsparcia dla młodzieży z problemami emocjonalnymi,
  - grupa wsparcia dla osób bezdomnych.
5. Współpraca z różnymi grupami zawodowymi mającymi kontakt z ofiarami przemocy:
- praca zespołu interdyscyplinarnego w skład którego wchodzi przedstawiciele Sądu Rejonowego - kuratorzy zawodowi i społeczni, pedagodzy szkolni, przedstawiciele Komendy Miejskiej Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądeckiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych instytucji w celu podjęcia wspólnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy,
  - udział członków KRPA w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego,
  - skład zespołu interdyscyplinarnego może zostać poszerzony na potrzeby działań pomocowych skierowanych do rodzin.
6. Prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej dla pracowników socjalnych, nauczycieli i pedagogów, uczniów i in. w zakresie przemocy domowej.
- 6.1. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.
- 6.2. Organizowanie lokalnych konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i z problemem przemocy.
- 6.3. Realizacja programów edukacyjnych dla rodziców-warsztaty umiejętności rodzicielskich przygotowujące rodziców do wychowania dzieci bez przemocy.
- 6.4. Realizacja programów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy dla młodzieży szkolnej.

III. Monitorowanie zjawisk społecznych związanych z problematyką uzależnień w mieście.

Sposób realizacji: **diagnoza lokalnych problemów związanych z uzależnieniami.**

Planowane działania:

1. Monitorowanie problemu uzależnień poprzez ilościową analizę uczestników zajęć psychoterapeutycznych, socjoterapeutycznych oraz profilaktycznych realizowanych w ramach niniejszego programu.
2. Kontynuacja badań, które pozwolą zanalizować zmieniające się trendy tj. natężenie różnych zjawisk i problemów związanych z uzależnieniami oraz wykluczeniem społecznym - w środowisku uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Analiza taka umożliwi podjęcie adekwatnych środków zaradczych, w tym działań profilaktycznych.

IV. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

Sposób realizacji: **prowadzenie działalności profilaktycznej skierowanej do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych negatywnymi zjawiskami związanymi z nadużywaniem alkoholu.**

Planowane działania:

1. Wdrażanie programów profilaktyczno - interwencyjnych dla młodzieży upijającej się. Działania interwencyjno - korekcyjne w szkołach i innych placówkach skierowane do grupy problemowej w oparciu o procedury „Szkolnej interwencji profilaktycznej” oraz programu PARPA „Przeciwdziałanie niepożądanym zachowaniom w szkole”.
2. Prowadzenie działań profilaktycznych w szkołach celem propagowania zdrowego i trzeźwego stylu życia.

- o realizowanie programów profilaktycznych w szkołach, jako formy zapobiegania negatywnym zjawiskom społecznym,
  - o organizacja zajęć edukacyjno - warsztatowych z zakresu zapobiegania uzależnieniom,
  - o współpraca z zespołem ds. Prewencji Kryminalnej Nieletnich i Patologii oraz dzielnicowych Wydziału Prewencji - poprzez organizację spotkań z uczniami, rodzicami, pedagogami na temat odpowiedzialności karnej w związku z zachowaniami naruszającymi prawo dotyczącymi agresji i używania alkoholu oraz środków psychoaktywnych,
  - o edukacja nauczycieli, wychowawców w kierunku budowania nowoczesnych systemów profilaktycznych przeciwdziałających uzależnieniom na terenie szkoły.
3. Prowadzenie działań profilaktyczno - terapeutycznych poza szkołą poprzez:
- o finansowanie pracy Zespołu Świetlic Środowiskowych,
  - o wspieranie działalności świetlic działających przy innych jednostkach oraz organizacjach pozarządowych w oparciu o wyniki konkursu ofert oraz zlecenia usług.
4. Inne formy oddziaływań profilaktycznych.
- 3.1. Tworzenie możliwości dodatkowych form spędzenia wolnego czasu przez dzieci i młodzież w tym:
- o organizacja oraz finansowanie akcji „Bezpieczne Wakacje” oraz „Bezpieczne Ferie”,
  - o organizacja i dofinansowanie Przeglądu Małych Form Teatralnych pt.: „Przebudzenie”,
  - o organizacja i finansowanie koncertów i spektakli teatralnych o charakterze profilaktycznym,
  - o organizacja akcji profilaktycznych, imprez i happeningów promujących zdrowy styl życia,
  - o dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci młodzieży,
  - o dofinansowanie imprez i zajęć sportowych o charakterze profilaktycznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
  - o dofinansowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych.

V. Zwiększenie świadomości zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu.

Sposób realizacji: prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej, podnoszącej kompetencje osób prowadzących działalność profilaktyczną oraz umiejętności społeczne dzieci i młodzieży.

Planowane działania:

1. Warsztaty rozwoju osobowości, treningi komunikacji interpersonalnej, kształcącej umiejętności społeczne oraz uczące metod radzenia sobie ze stresem bez sięgania po środki uzależniające.
2. Objęcie stałymi szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych pracowników Zespołu Świetlic Środowiskowych oraz innych świetlic funkcjonujących na terenie miasta - zadanie stałe.
3. Objęcie szkoleniami z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych in. uczestniczących w realizacji GPPIRPA - zadanie stałe.
4. Organizowanie, finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.

5. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi.
6. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
7. Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, związanych z profilaktyką problemów uzależnień, organizowanie festynów, happeningów, pikników, debat w lokalnych mediach, a także udział w ogólnopolskich i regionalnych społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
8. Działania edukacyjne na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych.
9. Programy psychokorekcyjne dla kierowców zatrzymanych za jazdę po pijanemu: Działania resocjalizujące, wymagające ścisłej współpracy z sądami rejonowymi i wydziałami karnymi. Działania te wymagają zaangażowania wykwalifikowanych szkoleniowców, którzy opracują i wdrożą w życie program psychokorekcyjny. Nadrzędnym celem jest tu powstrzymanie już ukaranych kierowców przed ponownym łamaniem prawa. Działania te będą realizowane we współpracy z Komendą Miejską Policji w Nowym Sączu - funkcjonariuszami Wydziału Ruchu Drogowego.

VI. Przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.

Sposób realizacji: **Kontrolowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz warunków podanych w zezwoleniu - zwłaszcza w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim.**

Planowane działania:

Celem planowanych działań jest stosowanie określonych procedur przy przyznawaniu i cofaniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, tworzących podstawy lokalnej polityki wobec łamania obowiązującego prawa.

Cel ten realizowany będzie poprzez:

1. Respektowanie opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przez organ wydający zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Kontrole prowadzone przez Policję, Straż Miejską oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży - ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym.
3. Wydawanie decyzji o uchyleniu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nieprzestrzegania zasad obrotu tymi napojami wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 (1) i 15 ustawy oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
5. Monitorowanie przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych metodą „Tajemniczego klienta” tj. próba zakupu napoju alkoholowego przez osobę pełnoletnią wyglądającą na niepełnoletnią.

VII. Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu.

Sposób realizacji: **wspieranie zatrudnienia socjalnego, umożliwiającego powrót do aktywnego życia zawodowego i społecznego osobom uzależnionym po zakończeniu programu terapii w zakładzie leczenia odwykowego oraz osobom zagrożonym uzależnieniem i wykluczeniem społecznym.**

Planowane działania:

1. Prowadzenie kursów zawodowych podnoszących oraz zmieniających kwalifikacje zawodowe mężczyzn i kobiet zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.
2. Indywidualne programy reintegracji społecznej dla osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie z powodu uzależnienia.
3. Organizowanie miejsc pracy dla osób uzależnionych po zakończeniu leczenia odwykowego i odbytej terapii w ramach programów terapeutycznych, edukacyjnych i innych realizowanych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym.
4. Kształcenie umiejętności pełnienia ról społecznych i osiągnięcia pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym społecznemu wykluczeniu.
5. Dofinansowanie Programów reintegracji społecznej skierowanych do rodzin osób wykluczonych społecznie.

VIII. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Sposób realizacji: **Poszczególne zadania gminnego programu mogą być powierzone do realizacji organizacjom pozarządowym pod warunkiem, że spełniają one kryteria merytoryczne i finansowe określone przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zapewniając tym samym profesjonalny poziom ich realizacji.**

Warunkiem włączenia organizacji pozarządowej do realizacji gminnego programu jest odpowiedni zapis w statucie organizacji, który określa zakres zadaniowy w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Planowane działania:

1. Wspieranie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Powierzanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i profilaktyki uzależnień.
3. Doradztwo, udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej i prawnej.
4. Promowanie działalności organizacji pozarządowych i pomoc w tworzeniu ich dobrego wizerunku.
5. Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków.

Katalog usług przewidzianych do zlecenia organizacjom pozarządowym i innym podmiotom:

1. Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniami.
2. Realizacja programów edukacyjno - terapeutycznych.
3. Edukacja publiczna o tematyce uzależnień, przemocy, problemów wychowawczych, realizacja programów edukacyjno - terapeutycznych oraz zasad odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych.
4. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz ofiarom przestępstw będących następstwem nadużywania alkoholu.

5. Prowadzenie zajęć warsztatowych oraz rekreacyjno - sportowych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami.
6. Organizacja zajęć terapeutycznych i profilaktycznych w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowych.
7. Podejmowanie działań pomocowych, akcji, konkursów i imprez okolicznościowych mających na celu ograniczenie zjawisk patologicznych.
8. Pobudzanie aktywności społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie poprzez wspieranie zatrudnienia socjalnego.
9. Prowadzenie programów profilaktycznych w oparciu o wolontariat.

Przewodnicząca Rady Miasta
(-) *Bożena Jawor*